

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.
A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:

Rózsater, Kardos-ház, 16. sz. alatt.
Ide intézendő a lap szellemi részét illető minden közlemény. Kéziratok levelek vissza nem adatnak. Bérmentelen levelek csak ísmeret közöl-
tői fogadtatnak el.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben házhöz hordva vagy vidékre postán küldve:
Egész évre 10 f. — Félévre 5 f. — Negyedévre 2 f. 50 kr. — Egy hóra 1 f. f. —
Hirdetési díj:
Ot-hatosok postáért egyenként beletartásért 5 kr. — Bélyegdíj minden hirdetésért külön
30 kr. — Nyilv. 4 hatosok postáért 30 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

Rózsater, Kardos-ház, 16. szám.
Ide küldendő az előfizetési pénzek, a kiadás körüli panaszok és a hír-
detmények. Hirdetések felvételnek helyben Zichermann H. közvetítési
irodájában is.

A vérbéli dinnyések.

(—) Csak dinnyét, csak dinnyét
termesszettek! — Ezeket írta Gyulay Pál
1848-ban annak a Hevesmegyének, mely az
ország hazafiságával okosabb akart
lenni kormányánál, országgyűlésnél, és a mit
a kettő rendelt, nem teljesítette. De azóta
is hozott Hevesmegye elég oly határozatot,
melyre a megyei intelligencia bizony nem
igen lehet büszke, mert ami abból kitű-
nik: hetvenkedés, utánzás a megszünt régi
megyéknek, kötekedés és nagyzás. Az
újnak ki Hevesmegye ezen határozataiból,
hogy ott vagy nincs intelligencia, vagy
terrorizálva van az értelmetlenség által, és
nem képes felszínre vergődni. Mert ha ott
a szó szoros értelmébe vett intelligencia
léteznék, nem tűrhették, hogy olyan bornirt
határozatokat hozzanak mint most is, hogy
egy, a belügyminiszterium alá rendelt köz-
vez, az országgyűléshez menjen árküldni
az ő felebb valója ellen. Mintha bizony
nem volna Hevesmegyében országgyűlési
képvisező, aki sokkal jogosabban interpel-
lálhatja a kormányt, mint egy, a kormány
alá rendelt testület, mely az országgyűlés-
hez megy vádaskodni.

Az e féle árküldések egyáltalában nem
egyeztetethetők össze a parlamenti rendszer-
rel, amely parlament minden megyének ad
előleg képviselőt, hogy azok a megyében
előforduló törvénysértésekért a kormá-
nyt felelősségre vonhassák, amihez a me-
gyékben semmi joguk. Az e féle fóliatok
kérvényeknek tekintetvén a kérvényi bi-
zottsághoz utasítatnak, s az, mint nem ar-
ra való, nem tüzeti tárgyalásra, s így az
egész dolog nem egyéb, mint eredményre
nem számító henczegés, amit különben He-
vesmegyétől már megszoktunk.

Harangirozni, lármázni, nagy szelet
verni: hogy ime nézzétek mily híres vitéz
egy megye ez a Hevesmegye! — hát azt
tud Hevesmegye; és nem is lesz belőle komoly
megye mind addig, amíg Nemeth
Berczik vezénylik. A kormány sem igen tör-
ődik vele, hagyja magára, hadd tetsze-
legjen azon hazafiságával, melyet maga sem
ért meg, és legyen a maga odújában boldog.

Hát vajjon miért irt föl az ország-
gyűléshez legutóbb?

Azért, mert a belügyminiszter rende-
letben adta ki, hogy akar Hevesben és vig
Egerben, akar Píripócon, de oly lázító íra-
tok avagy nyomtatványok jellemének meg-
melyek a lakosságot a zsidóság ellen tett-
legességre ingerelnék, s ez ország belsejé-
ben lázadásra, versengésre, kegyetlenségre,
szóval az ország belnyugalmanak és béké-
jének feldúlására vezethetnének, lefoglaltas-
sának és elkoboztassanak.

Hát ez ellen ír föl Hevesmegye. Ő
ebben jog sérelmet lát, adja tehát a tör-
vények őrt, és e rendelet kibocsátásáért az
országgyűléstől Tisza Kálmán megfenyíté-
sét követeli.

Igazán nagyszerű egy önhittség, mely
Aesopus békájára emlékeztet bennünket.
Hevesmegye szerint tehát, ha a törvény fi-
gyelmét bizonyos esetek kikerülnek, mint
például árvíz avagy tűzvész, hol a kormá-
nynak nincs speciális meghatalmazása
arra, hogy az országgyűlés meghagyása
nélkül rendkívüli intézkedéseket tehessen,
hát hagyjon magára tüzet vizet, ha mind-
járt elpusztítással fenyegeti is az országot?
Avagy mikor azt látja, hogy otromba em-
berek, vagy a zavarosban halászni akaró
lumpok, a törvény hiányait felhasználni
akarván, formális lázadásra törekednek, —
hát egy fölönnyással ne akadályozza meg
őket abban, magára vállalván a rendkívüli
eljárásért a felelősség minden esetre köny-
nyebb felelősség, mintha arról kellene fe-
lelnie? — Miért hagyta a dolgot lázadásra
fajulni? — És ezért nemcsak a parlament-
nek, de az egész művelt világnak felelnie
kellene, mely ha egy oly brutális szennyfö-
tért, amilyen egy kegyetlenkedő állati nem-
zet testén a polgár vér, — megutálna s
a művelt nemzetek sorából kitörölne ben-
nünket, megérdemelnék.

És azt hiszem, az mindenesetre meg-
bélgyezőbb lenne Magyarország belügyére
nézve, mint Hevesmegye handabandázó me-
rovása és pártoskodásból kiinduló értelem
árküdése, és nagyobb szegény a nemzetre
nézve mint az, hogy kebelében még ma is
léteznek ily bornirt megyék. Mert, hogy a
muskla és arabs csöcselékekkel helyezzenek
bennünket egy színvonalra? Azért ugyan
kár volt áldozatokat hoznunk; de meg
azért is, hogy Európa rokonszenvét meg-

nyerjük, ha ezt ily könnyedén el tudnók
játszani. Hevesmegye bölességének okáért.

Hát csak dinnyét, csak dinnyét ter-
messzettek! Tisza Kálmán pedig majd meg-
felel az országgyűlésnek azért amit eszele-
dett, és pedig a nélkül, hogy böles Heves-
megyének a parlament ügyeibe való ural-
kodó kotnyeleskedésére csak rá is fittyen-
tenének.

— A szegedi egyetem ügyében a vallás-
és közoktatásügyi miniszter még február ha-
vában leiratot intézett Szeged városához az-
iránt, hogy az esetleg ott felállítandó egye-
temre vonatkozólag beküldött adatokat, ez év
augusztus havának végéig terjessze föl E ké-
rdes legközelebb megbeszélés alá kerülvén, el-
határozták, hogy a Szeged részéről hozandó
adatok kitüntetés mellett, mindazon ada-
tok és érvek, mikkel Szeged ezeidig az egye-
temhez való jogosultsága tekintetében fölépelt,
egész tárgyilagossággal újra elősoroltassanak s
egy emlékiratban munkába foglalassanak. Ez
emlékirat szerkesztésével a tanács Vass Pál
ájjegyzőt bízta meg. Vass Pál újabb memorán-
duma magában foglaland a régi emlékiratból
minden tényleges adtot s a város által ho-
zandó adatokat részletes kimutatását. A me-
morandum augusztus 15-re elkészül.

— A megszállott tartományok közigaz-
gatásának újjászervezése. Kállay közös pénzü-
gyminiszter, mint a „Neue freie Presse” írja,
több császári és királyi rendeletet fog végre-
hajtani. Az utóbbi héten tudniillik tárgyalta
a közös miniszterek a magyar és osztrák kormá-
nyjal a Bosznia kormányzójának és adlatu-
sának részére adandó utasítást. Az értekez-
let eredménye az, hogy a polgári hatóságok
az adlatu alá rendeltetnek és az adlatu köz-
vetlenül a közös miniszteriummal érintkez-
hik. Az új szabályzat megszünteti az országos
penzügyigazgatóság külön állását és előkészíti
a fontosabb kérdéseknek tanácsban való eldön-
tését. A közös pénzügyminiszter továbbá ren-
deletet fog kibocsátani a kerületi és járási hi-
vatok újjászervezése végett, a mely Szlavy
tervezetén alapszik. Az országos kormány három
osztályból fog állni: belügyi, igazságszol-
gáltatási és közoktatásügyi osztályból; ezen
osztályokat igazgató fogja vezetni, mint az ad-
latu közvetlen elvtalója. A fontos elvi kér-
déseket az adlatu elnöksége mellett az igaz-
gatók döntenek el.

Az Egyiptomi események

A Kairóban egybegyűlt egyiptomi nemzet-
gyűlés 150 főrangból s az egyes kerületek-

hát csoda e különben is „összeszedett” legio-
ban, ha bizonyos belviszálykodás folyt örökre.
Egy egész legió tüzes, eleven kalandorokból,
miként maradhatna nyugton.
Vetterre is, mint mindenkire, meghara-
gudtak egyszer valamért s „árulónak” kezd-
tek elnevezni. Hiszen ez volt a divatos ki-
fejezés!

Vetter nagyon érzékenyen vette a dol-
got, s roppant keservesen panaszlá el Türr
ístvannak.
Türr maga is valóságos méregbe jött s
kiállván a sereg elé, ropogó kemény szavak-
ban mondá dorgáló beszédében:

— A mi pedig azt illeti, hogy a hős
Vetter Antalt árulónak neveztek, erre csak
nevetnem kell. Hát ugyan mondják meg
nekem, mivel, hol és miképp lehet önöket el-
arulni? Hiszen nincsen az egész világon se
monarcha, se senki, a ki önkéért mind-
nyájukért csak egy frankot is
hajlandó volna adni...

... Megszegényülve sötöttek le szem-
üket az igazgatók s másnap a sereg lelkesen meg-
eljenete a megjelent Vettert.

Az öreg lelkész.

Irta: **Sacher-Masoch.**
S ismét vándorolni! Miután őket Egyip-
tomba s Egyiptomból Kanaánba vezettek, mi-
után őket a babiloni fogságban tartották, s
ezután Jeruzsálem elpusztulása után az egész
földkerekségen szétzortak, mintán őket ne
még városokban kifosztogattak s meggyilkol-
kolták, végre keleten találtak otthont. Életükért
fáradniok kellett, csak úgy, mint a többi em-
bereknek, kik között laktak; a szegénységet,

nek ugyanannyi küldöttjéből áll. A kairói főran-
gnak között van a sejk-ul-izlam, ki egyuttal az
elnökséget is viszi; a küldöttek között van ti-
zenyolcz ulema, tizenöt tanár, öt sejk, három
dervis, kilencz beduin sejk, továbbá a kopt
patriarcha, a chachem pasa (főrabbi) négy zsidó
bankárral. A nemzetgyűlés mindjárt első ülés-
ében bizalmat szavazott a nemzeti kormány-
nak és a Arabi generalissimusnak nevezte ki.

*
Arabi pasa a Suezcsatorna melletti
területeken nagy hadi erő összeho-
tosított a hadműveletek megkezdése már
legközelebb várható.

*
A török meghatalmazottak a nagyköve-
teknek a következő írásbeli nyilatkozatot nyuj-
tották át: „A porta készül Egyiptomba csapa-
tokat küldeni. Ezen intézkedés a nagykövetnek
július 15 ki jegyzékében foglalt s a conferen-
tia legutóbbi ülésében megvitattott és a porta
által tudomásul vett föltételek alapján fog végre
hajtani. Bizva a hatalmak méltányosságában
és azon jóindulatu elhatározásában, hogy a szul-
tán főhatósági jogai tiszteletben fognak tar-
tatni, remeli a porta, hogy mihelyt a török
haderők Egyiptomban megérkeznek, az Alexan-
driát megszállva tartott idegen csapatok onnan
távozni fognak. A nyilatkozathoz mellettek füg-
gelék azt mondja, hogy a katonai reform kér-
dése, minthogy kapcsolatban van azon refor-
mokkal, melyek Egyiptomban a status quo
helyreállítására czéloznak, csak az alkirály és
a porta együttes működése által fog szabályoz-
tatni.

*
Angolország felhívta Olaszországot, hogy
a Suez csatorna kérdést mellőzve csatlakoz-
zék Angolország katonai beavatkozásához Egyip-
tombban. Mancini külügyminiszter megköszönte
a barátság és a bizalom ezen újabb bizonyíté-
kát, megjegyezte azonban, hogy miután a porta
a hatalmak által az Egyiptomban való katonai
beavatkozás iránt hozzá intézett felhívást, va-
lamint az azonos jegyzeket változatlanul elfo-
gadta, a konferencián kívül más alaku beavat-
kozás felett tárgyalásokba nem bocsátkoz-
hatik.

A trónörökös pár Erdélyben.

Tegnap távirataink tudatták már olvasó-
inkkal, hogy a trónörökös pár megérkezett
Boldogfalvára.

Egész uton a legszebb ovatiókban része-
sítette ő fenségeiket a nép.
Július 30-án délelőtt érkeztek ő fenségeik
Hátszegvárra, hova az indóház-
kor kora reggel óta özönlött Hunyadmegye né-
pessége. Az indóház művészeleg volt feldiszi-
tve, hosszú poznákon magyar nemzeti és osz-

a keserű szükségét, a munka jármát csakugy
ismerték mint ők, de vigaszt kerestek, nem
ugyan a pálinkamérésekben, hanem nejeiknél,
gyermekükkel, s elégedettek voltak, mert a
regi vándorbot gyökereket vert a szláv föld-
ben, s zöldelni kezdett.

Ki tudja, hogy egy éjszaka nem hozott
volna-e virágokat is?

A piszkos utcákba, a melyekben össze-
szorulva laktak, egyszer egy durva, buta nép-
tömeg hatott be, szétrombolta az egész han-
gyabolyt, a férjakat meggyilkolta vagy bántal-
mazta, a nőkön erőszakot követett el, még a
gyermeküket sem kímélte: a házakat romhal-
mazza változtatta, a pénzt és értéktárgyakat
elrabolta vagy megsemmisítette s mindenkiföl-
lött egy csepp pálinkát sem hagyott meg.

Azután jöttek a katonák, s szétzúrták a
csöcseléket, Izrael fiait tanácskozást tartottak
azon tető alatt, mely számukra még fönna-
radt, isten, kek csillagos egy alatt s még azon
éjjel megragadták a vándorbotot, hogy messze
nyugatra húzódjának.

Szomorú egy vándorlás volt ez, szomo-
rub, mint a pusztán keresztül, mert minden
lépésnél fenyegetődzött a gyűlölet, a megve-
tés, az üldözés, s nem akart csoda történni,
nem volt Mózes, hogy pálcájával vizet csalt
volna ki a sziklából s a szegény üldözötteket
még azon kutakból sem engedték inni, mely-
ket utközben találtak.

Vegre egy feketesárga oszlop, a kettős
sással! A galicziai határ.
Már megmentve gondolják magukat, mi-
kor esendörök s vándorok lépnek elébük, az-
után utleveleket követelnek az elzötöttektől,
atkoztatják a kifosztottakat, kik csak pusztá
életüket menthették meg, hogy nincsenek-e na-
lok elrejtett kincsek.

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Apróságok Vetterről.

(A generális generális.) Vetter
Antal Gmundenben szokta tölteni a nyarat
nejével, Kápolnai Pauer úrnóval, ki hu s pártal-
tanul gondos eleltársa volt s mindenev
követte, jó és rossz napokban, sokszor nagy
önfeláldozást tanusítva. Londonba, hova a szá-
müzetésbe követte, megtanulta az angol nyelvet
s lezkeorákat adott.

Gmundenben több éven át egy és ugyan-
azon nyári lakot béreltek, minelfogva a gmun-
denieket csakhamar megszokták felig odayalónak
tekinteni a kedves szelid öreg urat.

Idők folytán annyira megszerezték az
„Ungarische General”-t, hogy mikor nyaranta
eljött, egész tömegesen mentek őt üdvözölni.

Egy ilyen üdvözlés alkalmával a tisztel-
gők az udvaron találták a generálst s a szó-
szóló ott mondta el jó kívánatait fedetlen
fövel.

Vetter maga is levette udvariasságból
kalapját s fedetlen fövel állott a tornáczon,
pedig légyonát volt ott.

Már épen felelni készült ő is, megkö-
szönni a jó kívánatokat, midőn egyszer csak
megpillantja belülről neje, hogy hajadon fövel
áll odakint. (A küldöttséget persze nem lát-
hatta, mert azok sokkal odább állottak.)

Villámhirtelen kinyitja az ablakot s ka-
tonásan rakiált a kedves asszonyt:

— Herreim komment. Thür zumachen.
Kappe aufsetzen!
A tabornok megzavarodott... az embe-
k mosolyogni kezdtek; vegre ő maga is el-

mosolyodott s hosszabbra kigondolt dikcioját
nehány szóra kurritotta:

— Ich danke meine Herren! Ich muss
hinein!

S szép csendesen beballagott a szobába,
engedelmeskedvén a commandónak.

(Mikor még csak a miniszte-
rek voltak szegények.) A 49-iki mi-
niszterek között sok volt a szegény ember.
Duscheck a pénzügyminiszter például garasos
szivart szitt s mindnapon más-más barátjához
hívatta meg magát ebédre; ne csinálhasson
magának szemrehányást, hogy ő eszi meg az
ország pénzt.

Vetter is oly szűk körülmények közt volt
hadügyminiszter korában is, mint mindig. —
Kossuth észrevette nyomasztó viszonyait s egy
több ezer forintból szóló utalványt küldött
neki.

Vetter nem fogadta. Egyik osztálytaná-
csosát, Ferenczit bízta meg az asszignata
visszaadásával.

— Engem — mondá — tiszta meggyő-
ződés közt a magyar ügyhöz, nem fogadhatok
el anyagi jutalmat. Ha ügyünket diadalra ve-
zetjük s én valamikor megszorulok, majd akkor
beszéljünk erről.

(Az „egy frankos” hadsereg.)
Az „áruló” szóval divat volt hajgáldozni egy
időben De különösen az olaszországi magyar
legióban, melynek Vetter tudvalevőleg parancs-
noka volt, örökös kanapé-processzusok folytak.

Nagy fejetlenség ütötte ott fel fejet mind-
untalan, ugy, hogy majd klapkanak, majd
Kossuthnak, majd Türrnek örökre biraskodni
kellett a rakoncátlan elemek között. A jó ver-
tetlenségben, pattanásokban üt ki. Nem volt

viziló, egy
nt, 3 ki-
szlán, ja-
na, zeb-
nagy gyűjte-
fajtákból és

gigli 9 órától
nítás és étetés
7 órákor.
kr., III. hely
zetik.
atők.
megvételnek.

regrehajto az 1881.
értelmében ezennel
debreczeni kir. já-
zámu végzése által
elybel végrehajto
Máta puszta la-
tőke, ennek 1874.
píjától számítandó
sszesen 47 f. 55
erejéig elrendelt
alkalmával bíróság
t 60 krra becsült
szekér és széná-
nos árverés után

353/1882. P. sz.
folytán a helyszí-
pusztai lakásán
2-ik év augusztus
t 11 órája határ-
a venni szándéko-
el hivatnak meg-
k ezen árverésen.
107. §-a értelmé-
becsáron alul is

óságok vételára az
§-ában megállá-
sz kifizetendő,
1882-ik évi július

radi Imre,
rosági végrehajto.

Elso magyar sodronysóvet, fonat- és szilváru gyárában.
Kollerich Pál és fia
Budapeston
IV., Ferencz-József-ter. 21. szám.

trák s belga zászlók lengtek. Az indóház homlokzata fenyőgallyakkal volt feldisztve. A főbejáratához széles szőnyeg vezet, az épület átjáróját eleven virágok és fenyőgallyak, — a falakon czimerek és feliratok váltakoztak. A díszőrséget hátszegi és dévai tüzoltók képezték, sorfalat vonva, melyen belől csak bizottsági tagok közlekedhettek. Déváról külön vonattal nagyszámu díszes közönség érkezett. 11 óra után a pályaudvart, mely elzárattott, a hatóságok, az egyház és a törvényszék küldöttségei s nagy közönség lepte el. A kerítésen kívüli területeken tengerként hullámozott a néptarka-barka vegyületben, magyar és román népi öltözetben.

A magas vendéget szállító vonat 12 óra 35 perczkor robagott be az állomásra.

A Magyarországi czipmerével és fenyőgallyal, valamint eleven virágkoszorúkkal ékesített külön udvari vonat viharos éljenzéssel fogadtattott, s amit a trónörökös pár kiszállt, szűnni nem akaró lelkesedés tört ki. A háromszoros éljenzések közepette a dévai tüzoltózenekar az uralkodóház hymnuszát játszotta. A rendezőség a trónörökös pár kocsija előtt tágas tért nyitván, a magas vendégek lassan haladva lépdéltek az elfogadó kőlépcső felé. A trónörökös lovas tabornokai egyenruhát, Stefánia főherceggasszony barna utruhát viselt, csinos szalmakalappal, kezében napernyőt és legyezőt tartván. A trónörökös pár, amin T. Eleki Sámuel grófot megpillanták, egyenesen feléjük fordultak. Rudolf főherceg mosolyogva nyújtá jobbát a grófnak, a főherceggasszony pedig nyájas fejbólintással üdvözölte. A kíséret néhány lépéssel hátrább tartotta magát. Erre a főispán Pogány György Hunyad megye nevében hódoló tisztelettel üdvözölte a trónörökös párt, mely magas látogatásával megtisztelte Hunyad megye klasszikus földét. A megye 260,000 lakója — ugmoud — alattvalói hódolattal üdvözli alkotmányos apostoli királyának örökösét. A hűség és ragaszkodás ezerte kitörülhetlenül él a lakosság kebelében, mely érzelmeknek kifejezést adandó, gyűltek e helyen a főnemesség, főpapság és polgárság képviselői össze, mindnyájan egy szívvel-lelékkel kívánván, hogy a megítélt szerencsételtő trónörökös párt az isteni gondviselés hosszasan és boldogul iltesse.

A főispánnak lelkesen megéljenzett beszéde után Rudolf koronaherceg tisztán magyarsággal köszöntö meg a szives fogadtatást. Mindig örömmel jön, ugmoud, a kedvelt Magyarországra, és alig várta, hogy Hátszeg festői vidékével megismerkedhessenek.

Hatalmas éljenzés követte a trónörökös ezen igen jó benyomást keltő szavait. A bemutatások során a trónörökös ujra Teleki Samu gróf huszár századoshoz fordult, kihez néhány kérdést intézett, ezután Loenhardt erdélyi római kath. püspököt, Roman Miron nagy szeben, Metianu aradi és Mihály Péter lugosi gr. kath. püspököt és egyházi főméltóságokat mutatta be a főispán ő fenségének, kikhez a trónörökös egyenként szólott és kérdéseket intézett.

A hátszeg-váraljai indóházban történt fogadtatás után a trónörökös pár Pogány főispán által vezetettve s Teleki Samu gróf díszes négylovas fogatában foglalt helyet. Erre a közönség ismetetlen lelkes éljenzésekkel üdvözölte a magas vendégeket, mire a kocsis a banderium által körülvéve megindult s az impozans menet Boldogfalva felé vette útját.

Az alispán nyitott utat a roppant néptömeg sorfala közt; zsilvölgyi és kaláni bányászok voltak az ut hosszabán fellállva. A trónörökös párt folytonos éljenzéssel üdvözölte a boldogfalvai kastélyig. A Lepusnyik vízen épült hídral diadaliv volt a fenségék tiszteletére fellállva. A Kendeffy-fele kastély 16 szobával kényelmes berendezéssel várta a magas vendégeket, kiknek bevonulása valóságos örömnappé vált.

Szegénységük, türelmük legyözi a legutolsó akadályt is, s végre keresztül szabad menniük a határon.

Barátságos falura, s vörös, messzire látászó tetőjü törönyra akadnak. Atvonulnak a szalmafedélű kunyhók közt, az első sörények közt, a termékeny gyümölcsfák közt, s megállanak a templom előtti kútnál.

A parasztek kiváncsian veszik őket körül de nem bántják őket, sőt egy aranyzóke, angyalszépségű fiúcska, ki csak egy ingben volt, fölhasznál egy világos-piros szinben ragyogó fára, s cseresnyét szakgat számukra.

Ekkor megjelenik Barbasko, a naplopó, a lótolvaj, kintől retteneg az egész vidék és az ácsorgó tömeg közé vegyül. „Itt álltok és nézitek, míg megmérgezték kutjaitokat és lemezáróják gyermekeiket, mondja a parasztnak. Hát nem vétek ezeket az elátkozottakat, kik Krisztust keresztre feszítették, kiket kiűzték mint a farkast és a rókat odujából, magatok közé befogadni, magatok közt megtűrni? El velük De mielőtt tovább böcsátánok őket fizessenek váltságdíjat.”

Igy beszélt a nyomorult s szavai mindjobban viszhangra kezdtek találni; a tömeg elkezdett sutogni, azután fenyegető állást foglalt.

„Nem szabad itt maradnotok, mondá a bíró az üldözöttekhez, de ne féljétek semmitől, menjétek nyugodtan tovább, ha fejenként egy ezüst rubelt fizettetek.”

Miből fizetnök meg, kérdé a rabbi, ki hófehér szakállával és hajával, egy boton támaszkodva, meggörbedve állt övéi közt, hát nem raboltak ki mindentüknél? Hiszen alig menthetök meg életünköt. Adjatok enni és inni könyörületből, s hadd pihenjünk ki magun-

A vadászatra másnap reggel 6 órakor volt az indulás. Ő fenségeik igen kedvezően nyilatkoztak a fogadtatásról és a vidék szépségéről.

1849. aug. 2.

Debreczen, aug. 1.

Év, mint a többi, hó és nap, mely még csak megkülönböztetve sincs a többi napoktól sem. És megis a lélek önkénytelenül elmereng e napoknak emlékénel; mert annál nagyobb, annál magasztosabb az ahoz fűződött dicsőség-gel és gyászszal egyaránt teljes mult.

Fel van e nap emléke írva a történelem érzéslapjaira, de be van vésvé lángbetűkkel kiolthatatlan minden igaz honfi, különösen pedig Debreczen város polgárainak szívébe, be van a magyar nép tudatába s onnan kitörülni még a századok vihara sem fogja. A hősiesség, a nemzeti dicsőség mellett ott van a gyász és szenvedés is, mely a multját és jelenét már annyiszor megbűnhődött magyar jövődjére oly végszerűen lelt.

Van-e valaki, ki e nap fontosságát és jelentőségét ismerni meg ne tanulta volna? Ha van, menjen ki e nap évfürdülésére a nagy természetbe, hallgassa meg az éneklők seregének reggeli imáját, figyelje meg a fak lombjai között elsurranó szellő susogását, s találja fog abban valami újat, valami szokatlant, melytől szívében is lángra gyul egy kibeszélhetetlen érzelem, s reá nevezze is unneppé, nagy és magasztos unneppé leend e nap.

Soká nagyon soká hallják még az unokák elmeséni nagy apáiktól, hogy mily szép, mily édes reményektől eltelve dobogott föl egykor millió és millió szív. El fogják mesélni, hogy sok forró vágy s magas remény nem teljesülhetett egészen, mert a viharban egy magában álló nemzetet kilencz felől támadta meg a felberelt, s ellene uszított ellenség áradata. Beszélni fognak Nagy Sándorról és a Debreczen alatt 1849 aug. 2-án történt ütközetről, melyben az eszme varázsától áthatott kis magyar sereg jó ideig bámulatra méltó hős ellenállást tanusított a muszka zsoldosok 6-8-szorta nagyobb seregével szemben.

Beszélni fog arról az édes aput, midőn téli estéken körülülk a családi tűzhelyt, beszélni fog gyermekének akkor midőn talán az egykor vérel áztatott mezőre szántani megy, hogy tanulja meg ösmerni, s szentnek tartani a földet, melyhez anyai szent emlékek csatol, melynek minden rögehez honfi vér tapad.

Igaz nem kevés az fájdalom, melytől szívünk e napon felsajog, mert e nap ügyünk bukásan kívül oly sok áldozatba, oly sok drága életbe került: mind azáltal mint az öröm úgy a gyász napok emlékeztét is meg kell őriznünk s kebelünkbe zárunk nekünk debreczenieknek, mint bárkinek is, ki magát igaz magyarnak vallja. Mert nemzeti létünk öntudata határozottan megköveteli tőlünk, ha ugyan multunkat megtagadni nem akarjuk, hogy vizsziatékintünk azokra legalább emlékeztetünkben.

Hiszen a szomorú emlékekből is tanúságot merithetünk, a meh is ki tudja választani a mérges virágok a tiszta mezét.

Ha a minden emberi és isteni jogot láb-al tapodó zsarnokok porba omolnak elődeink sirjánál, hogy azoknak tettheiből bátoritást nyertjenek: nem sokkal inkább következik-e hogy minden jó magyar lélek szent áhitattal eltelve boruljon le a szabadság oltára az elvérzett hősök diós porai felett, mert még a gyásznapok emléke is villanyozó hatással van a nemzet életének fejlődésére míg azok alól is nemzeti nagyságunk ragyog felélek.

Csak nem hiába onta vért, anynyi há kebel a honért!

Oh jertek el tehát s megemlékezzétek a vész napjaira rójú le a kegyeltünk hálá adóját szabadság harcunk dicsó halált szenvedett fiairól!

Gressner Imre.

kat, itt a csupasz földön, azután megáldunk benneteket s este elhagyjuk a helységet.

Ismerünk benneteket, mondá Barbasko, kincset viztek magatokkal, melyet a szegény néptől zsarolotok ki, váltátok meg magatokat, s azután el veletek ebben a nyomban.

Kutassatok ki bennünket, s győződjétek meg magatok, hogy szegényebbek vagyunk nálatok, mondának többen Izrael fiaik közül.

Csaljátok meg a kit akartok, kiáltott Barbasko, benneteket ugyan nem csaltok meg.

S a fölzigatott néptömeg egy percz alatt fölfegyverkezett, a férfiak cseplőt s kaszát ragadtak, az asszonyok és gyermekek pedig köveket szedtek föl az utcáról. Azután a szerencsétlen üldözöttekre rohantak, kik jöjgatva s kiabálva eredtek futásnak. De hova meneküljenek? Az utcát ellenségek zárták el előlük, a visszavonulást hasonlóképen, csak egy menedékhelyt, kinálkozott nekik, az alacsony falal körített temető, mely a templomot körül fogta. A kapu, mely fölött magasan emelkedett a kereszt, nyitva volt, ide szorították őket útésekkel, közáporral, hogy isten nagyobb dicsőségére kifoszassák s legyilkolják őket.

Ekkor egyszerre egy öreg ember jelent meg a templom lépcsőjén, fekete papi ruhában, fehér hajával a szél játszott, jobbában feszületet tartotta.

Megálljatok dühöngők, kiáltá, hát ez a szeretet vallása, melyet nektek prédikáltak? hát tatarok vagy törökök vagytok-e ti?

Adják ide pénzüket, kiáltá a tömeg egy szívvel-lelékkel.

Egyiknek se görbüljön meg a hajszája, mondá Krisztus papja emelkedett hangon, mely mint az erős orgona hang rezgett tava a légben. Látjátok itt az Üdvözítőt, ki a kereszt-

Siremlék Vetter Antalnak.

Az eltemetett szabadsághős bajtársai és tisztelői a drága hamvak eltakarítása után nyomban elhatározták, hogy gyűjtést kezdenek s annak jövedelméből kémléket állíttanak Vetter Antal sirhalmá fölé. Ki is böcsátottak a felhívást, melyet alább közlünk, minden külföldi felszólítás nélkül, mert megvagyunk róla győződve, hogy a magyar nemzet, mely oly sok kkal tartozik az elhunyt bajnoknak nem vár sok biztatásra, hanem megteszi kötelességét. Ime a felhívás:

Vetter Antal 1848/49 honvédaltábornagyot, mai napon, örök nyugalomra tettük a haza szent földébe, melynek szabadságáért önfeláldozó rettenetlenséggel küzdött. Egy-egy ismét kevesebb a mult ama nagy alakjának száma, kikre az utókor követendő példakép tekinthet. Az üdvözült, minden irányban emberül megállta helyét nevé dicsőségével írta be történetünk örök könyvébe, teljesítette kötelességét. Tegyük azt mi is. Alóítottak azon hitben, hogy az 1848/48-ik honvédekéket illeti első helyen e kötelesség, e szomorú jog, hazafüni bizalommal fordulunk egyesek és társulatokhoz azon kéréssel: siessen — mindenki erejéhez képest, hozzájárulni ahoz, hogy azon nemes szív hamvait, mely nemzete üdvéért oly hűven dobogott utolsó leheteteig, bár hi-deg, de a nagy buzdításul az új nemzedékek számára.

A hazafüni adományokat kérjük Kerekes József bajtárs cizme alatt Budapestre, az északkeleti vas-pályá palotájába küldeni. Ő azokat nyilvánosan nyugtatni fogja, Ivánka Imre, Tiszta László, gr. Károlyi Sándor, Vendrej (Assermann) Ferencz m. kir. honvédeztredes, Léva Henry, Jekelfalussy Lajos, Kovács László.

A Kriza ünnep.

Nagy-Ajta júl. 31.

Kriza János születési hazán az emlékek táblát tegnap lepleztek le. Az ünnep fényesen sikerült Nagy Ajta közege szép énekek és zenével lelkesen fogadta a kétezernél több vendéget. A falu végén diadalkapu volt állíttva „Isten hozott” felirattal. Az üdvözítő beszéd után a zöld gallyal beszeggett utakon át haladtunk Kriz a születés-házáig, melynek keleti oldalán van a emléktábla elhelyezve, ott volt Kriza arcképe is.

A birtokosság és általában a vidék értelmisége teljes számban volt jelen. Képviselve volt három iskola és hét esperesi kerület. Az emléktáblára tíz gyönyörű koszoru helyeztetett; a tordai iskoláén ez írás volt: „Dalt érdemelt, mert költő, könyvet, mert szerető.” Az akadémia küldötte Szabó Károly volt, a Kisfaludy-társaság Szász Béla, mindkettő valamint az erdélyi Múzeum üdvözítő iratot nyújtott át. A templomban fen-kelő imát mondott Ferencz József püspök és igen szép szónoklatot tartott Péterfy Deis kolozsvári unitárius pap.

A leleplezés ünnepeit Kovács János igazgató emelkedett beszéddel nyitotta meg gyakori eljen közt; Jakob Elek terjedelmes emlékbeszéde általános tetszéssel, többször lelkesül eljennel fogadtatott; — György József ödaja gyujtó hatást tett; a közönség figyelemmel hallgatta végig az ünnep tárgyait. A rendező bizottság fáradozásainak sikere teljes. Az ünnep lakomával ért véget.

A francia miniszterválság.

A hírlapok konstataják, hogy a helyzet bonyolult és súlyos; a szavazást inkább az ellenséges pártok egyesülése eredményének, mint a külügyi politika felett kimondott véleménynek tartják mert az egyiptomi beavatkozás pártolói és ellenzői egyaránt a kabinet

az egész emberiségért hal meg, ezekért csak úgy, mint miértünk? Ó, a ki maga volt a szeret és a könyörület, ő semmit sem tud rólatok, ti pogányok, ti istentelenek!

A tömeg megremülve húzódtott vissza, s tanácskozott. Izrael szegény fia a rövid időre beállt nyugalmat arra használták föl, hogy a temető falai mögé rejtőzjenek. De alig leptt be a legutolsó a temető ajtaján, újra kezdődött a közápor.

Itt egy zsidó nő megsebesülve rogyott le a legközelebbi sirra, ott egy gyermek sirt, ki nek fekete fürte: közül érv szivárgott elő.

Erre az öreg pap gyors elhatározással nyitotta ki a templom ajtaját.

Ide szerencsétlenek! Testvéreitek gyilkolnak benneteket, de ő, ki maga a szeretet, s az üldözötteknek védelme, házába fogad benneteket.

A csöselék némán, mereven állt, míg a szegény üldözött zsidók a templomba menekültek, melynek ajtai résztvevőleg záruk be mögöttük.

S most hozzátok fordulok, mondá a pap a parasztek felé fordulva. Nem ti ítélték itt, hanem az isten. Atok reátok! A Megváltó szomoruan fordítja el tőletek arcját, az egyház eltaszit benneteket, ki vagytok közönsé, míg bánatotok fölébred, s helyrehozzátok gonosz cselekedeteiket.

Azután méltósággal s nemes haraggal zárta be a temető ajtaját. A tömeg egy ideig nem is mert mozdulni, azután elkezdett széledni. A templom előtti tér pár percz múlva üres lett.

Adj enni a szűkölködőknek! Az üdvözítő e parauca is élénken élt az öreg lelkes szívében. Alig állt helyre a nyugalom, nagy tüzet gyujtatott a temető sirhalmait közt, s a

ellen szavaztak. Miután a kamara Marcéere és Clémenceau beszédei következtében szavazta le a kormányt, a parlamenti logika azt tanácsolja Grévynek, hogy Clémenceaut és Marcéeret hívja meg, kik az ellenzéki pártokat képviselik. A gambettista hírlapok azt tanácsolják a köztársaság elnökének, hogy Brisson-t bizzza meg a kabinetalakítással; azonban kétségesnek tartják, hogy Brisson el fogja-e fogadni a megbízást. Nehány hírlap elkerülhetetlennek tartja a kamara felosztatását a jövő évben.

A „Siecle” írja: Grévy elnök mostanáig a jelzett személyek közül egyikét sem hívatta magához; csak ma fog a kamara befolyásos tagjaival tanácskozni. Valószínű, hogy a kabinet tagjai közül egyik sem lesz hajlandó az új miniszteriumba lépni. A szavazás következtében a tett hadikészüldések felfüggesztettek. Conrad tengernagy utasítottott, hogy az egyiptomi eseményekkel szemben szigorú semlegeséget tanusiton.

A tiszta-eszlári büntügy.

A tiszta-eszlári ügy végre kibontakozott azon ködhomályból, mely hónapokon át burkolta. Az előnyomozás véget ért. Tegnap a vizsgálat elrendeltett.

Ez azt jelenti, hogy a büntető per végre határozott alakot öltött. A vád formulázva van, s a legsúlyosabb büntetltre, a gyilkosságra, illetve az abban való részességre szól.

Ez persze egyáltalán nem jelenti azt, hogy a vádlottak bűnösek. A vád és az ítélet közti még nagy ut van. De jelenti azt, hogy az eljárás most már határozottan céljára megy. Nem tévováz, késedelmeskedik hónapokon át.

A tényleg össze vannak gyujtvé. Ujak keresése most már nem fogja zavarni az ügy lefolyását. Most már nemcsak találgatásképen, hanem egy csomó ténynel kapcsolatban van felállítva a kérdés: a tiszta-eszlári metsző és társai gyilkolták-e meg Solymosi Esztert? Egyszerűen büntügygyel állunk szemben, — s nem rémiszkéssel.

Vajon a specialis vizsgálat megerősíti-e az eddigi tényekből vont következtetéseket, úgy hogy a nyiregyházi kir. törvényszék vég-határozatot, vagy épen a vég tárgyaláson marasztaló ítéletet hoz: e kérdésre adandó válasz találgatásától annál inkább óvakodunk, mert az a bíróság dolga, s meg lehet mindenki győződve, hogy az csak bizonyítékok és nem látszat alapján fog itelni.

A tiszta eszlári vizsgálóbíró ítéletének indoklását a „Pesti Napló” a következőkben ismerteti:

Öz. Solymosi Jánosné, szül. Jakab Mériának Eszter nevű 14 éves leánya ápril 1-én Tiszta-Eszlár községéből nyomtalanul eltűnt. S chwarcz József eszlári templomszolgá S amu nevű öt éves fiának a faluban töltésén történt elbeszélése folytán azon gyamu merült fel, hogy az eltűnt Solymosi Eszter bünténynek esett áldozatul.

A megindított vizsgálat, illetőleg előnyomozat a leány eltűnéseire vonatkozólag a következő eredményeket mutatta fel: S chwarcz Salamon, Braun Lipót és Buxbaum Ábrahám határozott, részletes és világos, kellőleg indokolt s ténykörülmenyekkel megegyező tanuvalomások alapján gyanusították, hogy ő k ápril 1-én a tiszta-eszlári zsinagóga előpítvárában, hol mint sakterjelődtek próbakönyörgésvételet jelen voltak, az oda állíruygek alatt behívott Solymosi Esztert nyakára alkalmazzott késvággással életé

zsidómetsző vizsgálni kezdte a borjut, a bárányokat és a szárnyasokat, melyeket a lelkesek az chezők számára vágatott le. Nemsokára mindenfelé süttöttek-főttek, a lelkeszlakból asszonyok tejet és vizet hordtak.

Jött a dél, s a haragok hallgattak, jött az est s még mindig hallgattak, sőt vigasztal hangjukat még másnap reggel sem hallatták. A község kiközösítettett, s ezt keserűen megéreztte.

Egy gyermeket hoztak keresztelni, a pap nem keresztelte meg; hegedűvel s fuvlával jött egy násznap, a lelkes nem áldotta meg őket; jagyáta, halotti énekek közt hoztak el halottat, a pap nem temette el. A szegény üldözöttek három napot s három éjt töltöttek a sítok közt, három nap, három éjjel daczoltak a parasztek. Azután megjelentek az egész község nevében, hogy keszkel minden bűnbánatra.

Nem kívánok tőletek mást, mondá a öreg pap szeliden, miut hogy teljesítétek az Üdvözítő parancsait.

Még azon este utnak indult egy különö vonat. Félszáz parasztkoci volt melyeken szegény vándorló zsidók kuporodtak nejikk és gyermekekkel körülveve lovas, fegyveres parasztkótól, kik védték őket. Elöl ment a öreg lelkes a kereszttel.

Igy vitték őket a kerületi szökhelyre hol hitorszoaik szeretetteljesen fogadták őket Meddig?

Mert tovább kell vándorolni Spanyolországba, tul az Oceánon, hol a szabadság csüglogas zászajla lobog. S ismét vándorolni, folyton vándorolni

... meg f o ... J - né, Fungér ... ellen a ... által ... ellen ... megfont ... kenyéről nem ... haem an ... segédkezés ... örkődő ... megkönyvitte ... Tekintve, ... megnevezte ... gyanuját ... akik tett ké ... jeleiteiben el ... azon körülmé ... sőt törekedte ... ellenük felt ... ársították; te ... a bűnvádi elj ... tézkedések me ... az erre irányu ... a valamások l ... rint egy álhu ... ruhába törté ... lanak az el t ... valót feltünt ... kiterjedésü bü ... tettek el, mely ... kollák, hogy a ... zavartétven, a ... bentársai és e ... eszközt és mó ... tak megmenté ... tása igazoltna ... idokok, mely ... delése és a t ... ellen a bírósá ... gat'attak.

mar Marcére es
vetkezében szá
menti logika az
Clémenceau és
llenzéki pártokat
lapok azt taná
ek, hogy Bris
lakitással; azo
Brisson el fogja
hírlap elkerül
eloszlását a jövő

elnök mostandí
viket sem hivatta
amara befolyás
ú, hogy a kab
esz hajlandó az
tavazás követke
k felfüggesztett
t, hogy az egyj
srigor szemleg

bűnügy.

re kibontakozt
napokon át bur
ért. Tegnap a
bűntető per vég
d formulázva va
gyilkosságra, il
gjelent azt, hog
és az ítélet köz
szól, hogy az el
céljárja megv
k hónapokon át
ve. Újak keresé
az ügy lefolyás
képben, hanem eg
van felállítva a
ó és társai gyil
ert? Egyszerűen
— s nem rem
látal megerősít
következéseket
törvényszék vég
gtárgyaláson ma
ésre adandó vá
kább óvakodunk
meg lehet min
k bizonyítékok és
i.

szól Jakab M
leánya ápril 1
atalanul eltűn
ri templomszolg
a faluban töb
tán azon gyanu
lymosi Eszter

illetőleg előny
onatkozolag a k
a fel: S ch w a
u x b a u m Ábr
világos, kellőg
el megegyező tá
ítvákat, hogy ók
agógia előítvá
próbakönyörg
állítások alatt be
ert nyakárá
ással élete

a borjut, a bár
helyeket a lelkes
it le. Nemsokár
a lelkeszlakból
adtak.
ok hallgattak, jö
ntak, sőt vigaszt
gel sem hallatták
t, s ezt keresue
keresztelni, a pa
dúvel s fuvólva
nem áldotta me
nk közt hoztak eg
e el. A szegény
om éjt töltötték
om éjlet daczóla
elelent az egyes
ek minden bűnb
ek mást, mondta
gy teljesítetek a

indult egy külö
volt melyeken
porodtak nejk
a lovas, fegyver
ket. Elő ment a
rtéleti szék hely
esen fogadták ók
loróhi Spanyolo
a szabadság es
lyton vándorol

megfosztották. Scharf J., Scharf
F., Fungler Adolf, Braun Abraham, Lusztig
Samuel, Weinstein Lázár, Taub Emanuel vád-
lottak ellen a felmerült adatok és tanu-
lások folytán igazoltnak látszik azon gyanu,
hogy ők az első pontban megnevezettek által
előre megfontolt szándékkal elkövetett bűncse-
lakenyéről nemcsak előleges tudomással bir-
nak, hanem annak végrehajtását részint előze-
tes segédkezés, részint a tett elkövetésénél
történet örökös jelenetek előmozdították és
megkönnyítették.

Tekintve, hogy az első és második pont-
ban megnevezetti vádlottak az itt jelzett bűn-
nyelnyek gyanújával alaposan terhelhetők, sőt az
előbbiekké tett kérdésekre adott feleletek és a fe-
leleteikben ellenmondások, különösen pedig
azon körülmény, hogy alibit, bár erre különö-
sen törekedtek, igazolni nem voltak képesek
az ellenük felmerült gyanu meg inkább meg-
erősítetik; tekintve, hogy letartóztatásuk és
a bűnvádi eljárás folyama alatt a hatóságok in-
tézkedések meghíratására cselekvő kísérletek és
az erre irányuló igyekezet napirenden volt és
a vallomások ketséget kizáró bizonyága szer-
int egy állulnak S o l y m o s i E s z t e r
ruhába történt felöltözése és ezen állul-
lások az eltűnt Solymosi Eszter hullájának
talál feltűnése céljából oly merész és nagy
kiterjedésű bűnpalástolási cselekvények követ-
tettek el, melyek csak azon körülményt indok-
olják, hogy az előnyomat helyes irányban
vezetettvén, a letartóztatást meg szabadon ló
bűntársai és ezek szövetségesei minden lehe-
tő eszközt és módot megragadtak a letartóztat-
tás megmentésére: az említettek fogva tar-
tása igazoltnak látszik. Lényegesen ezek azon
indokok, melyekkel a különös vizsgálat elren-
delése és a további letartóztatás elősoroltak
ellen a bíróság által is helyben hagyólag támo-
gatottak.

A hullacsempészlet miatt el-
fogottak közül szabadon bocsátottak, a
fentebb előadott, reakuj vonatkozó tényekre
nézve teljes beismerésben vannak a vallomá-
sukat hittel megerősítvén, további fogvatartá-
sukra nincs ok, mert a vizsgálat meghíratás-
ától nincs ok tartani. Az előnyomás hatá-
rozottan és minden kétséget kizárólag konsta-
tálta, hogy a Dadán kifogott hulla állhulla volt,
hogy annak csempészesére tutajások felfogá-
tattak péuzigert mellett és így vedőknek hul-
laszemle és bonczjegyzőkönyvekre vonatkozó
beadványa tárgyaltan, mert a hulla csempé-
zése, annak Esztlaron Solymosi Eszter ruhába
öltözése tanuállomások által igazoltatik,
bár G r o s z tagadja, hogy mint rea bizonyít-
tatott, Eszter ruhát ő adta volna át, tu a jo-
soknak A köztvetlen tettesek és bűnsegdek-
kent a gyilkosságban letartóztatottak mind ta-
gadásban vannak.

Schwarz Mórlicz állhatatosan
megmarad vallomása mellett. Tegnap az udva-
ron látván, mint kiserik at a törvényszékhez
vádlottakat, így szólt körülállóhoz: Akárhogy
tagadják, ók gyilkolták meg a leányt!

Napi hírek

A fumei kirándulás iránt városunk
széles köreiben nagy az érdeklődés; a kibo-
csátott felhívás után már sokan igyekeztek
résztvételüket eddig is bejelenteni, s minthogy
a kirándulás S i m o n f y Imre városunk pol-
gármesterének diszelnöksége alatt történik,
a városi tisztviselői karból is többen vesznek
részt abban. Mivel pedig a kirándulóknagy
része a visszautazást Triesztből Bécs felé
őhajtaná megtenni, annál fogva a kirándulást
rendező bizottság — hogy ezen őhajnak is
eleget tegyen — érintkezése lépett az illető
vasut társulatokkal. Szóval a kirándulás fe-
lette érdekesnek ígérkezik, s a mennyiben
vidékről is érkeznek a jelentkezők, figyelm-
meltekjüket újból a helybeli k. közönséget,
k l ö n ö s e n a z o k a t, kiknek a kirándu-
lásban résztvenni szándékuk van, igyekezze-
nek idejkorán bejegyeztetni magukat, nehogy
a késői jelentkezés folytán visszamaradjanak.
A résztvevők jelenkezhetnek Huber József
egyleti elnöknel vagy Mayer Ferencz pénz-
tárnoknál.

Fegyvergyakorlat. Ma a 39-ik gya-
lozozred helybeli tartalék ezrednél a tartalékos
katonák számára 13 napig tartó fegyvergya-
korlat vette kezdetét. Városunkból is sok ifju
vonult be s ezek között lapunk főmunkatársai:
K a r c z a g Vilmos is.

A torna-egylet tagjai felkérletnek, hogy
holnap, azaz aug. 2-án d. u. 1 és fél órák or
a tornaterembe méltóztassanak megjelenni, hogy
onót a debreczeni 1849. aug. 2-án történt
csatába elesett honvédek sírjánál tartandó
ünnepeyre zászlónk alatt kivonulhassunk s
ottan hála-, kegyelet-, emlék-adónkat a torna-
egylet részéről is letehessük. Debreczen, 1882.
aug. 1. A s z l ó A l a j o s, tornaegyleti elnök.

A holnapi ünnepély. Az ünnepélyes ki-
vonulás, mint már közölve volt, pontban 1/3
órák or veszi kezdetét, a főiskola előtti térről,
következés sorrendben:

1. Tüzelő-egylet, élen zenekarral.
2. 1848/9-iki honvédek.
3. Városi dal-egylet.
4. Főiskolai tanuló ifjuság.
5. Torna-egylet.
6. Szabadelvű-kör.
7. Függetlenség-kör.
8. Iparos ifjusági egylet.
9. Csizmadia társulat.
10. Timár társulat.
11. Első sorban a zászlóval, azután a zászló
elkülönülön testületek.

12. A nagy közönség.
A már közzétett programmon történt lé-
nyeges módosítások miatt, következőleg álla-
pítottatt az meg:

- I. A honvéd s i r o k n á l:
1. Szózat: éneki a dal-egylet.
2. Elet vagy halál. Petőfi S.-t l. Szavallja:
G r e s s n e r I. 4. hittanhallgató.
3. Dalnapen. Tern K.-tól. Előadja: a
dal-egylet.
4. Emlékezésed Z o l t h a i L a j o s - t ó l,
felolvassa: B i b e r J ó z s e f, 3. hittanhallgató.
5. Csatadal. Huber Károlytól, éneki: a
dal-egylet.

- II. A f ő i s k . e l ő t t i e m l é k k e r t b e n:
6. Szabadság-dal. Huber K.-tól, előadja:
a dal-egylet.
7. A nemzethez. Petőfi S.-től Szavallja:
J e n e y M i k l ó s.
8. Viharban. Brau-tól, éneki: a dal-egylet.
9. Az ezredik év. Komócsi Józseftől. Sza-
vallja: K i s s S á m u e l, joghallgató.
10. Hymnus, éneki: a dal-egylet.

Révész Balint ur a tisztantli ref. egy-
ház kerület püspöke szombaton délután Kis-
Marjába érkezett a hol vasárnap dére nagy
diszbedhez készültek volt 70 teritkkel a vá-
ros által rendezve annak öröme, hogy a vá-
ros és egyház között fenforgó javadalmazási
ügy végleges megoldást és elintézt nyert Az
érkező kedvelt főpapat a határon dísz küldött-
ség fogadta lovas legények kíséretében. — s
az este felnyoloz órákor bevonuló főpapat az
utczákat elborító szép tömeg lelkes éljenzései
kísérték a helybeli lelkész K ö n y v e s J á n o s
lakására, a hol az egyház nevében az ősz
lelkész fogadta az érkezőket, melynek megható
beszédjére a püspök fejerte ki az egyház és
város közötti ügy bekés kiegyenlítése felett. A
püspök kíséretében volt E l e k L a j o s d e b r e -
czeni tanár, — fogadására kikerkezett Nagyvá-
radról Nagy István ref. lelkész ur s még töb-
beket az ősz főpap kitűnő szívesseggel fogad-
ott.

A bőszörményi ásatások. Emittettük
tegnap, hogy Dr. Römer F. Floris vasárnap
Hajdu-Bőszörménybe utazott, hogy az ottani kun
halmok czelbavet ásatási munkálatait vezesse.
Dr. Römer apátkanonok itt magához kerve és
véve Geresi Kálmán és Kovács János debreczeni
tudós tanárokat — megerkezett, midő is tisz-
teletökre, a nagyvendéglő ettermében ismerke-
dzést estly tartatott. Dr. Hampel az éjel érke-
zett Budapestről Debreczenbe, honnan Bőször-
ménybe menvén kevés időzet után csatlakozott
a várostól mintegy 10 kilométer távolban fekvő
nagy pródi pusztán levő halmokat már július
31-diken ásáni kezdő tudós és bizonyára számos
tagból álló műkedvelő társasághoz.

Dr. Somogyi Zoltan orvos, sebész,
szemész, szülész, ki mint segédorvos két évet
töltött az eg etemi szemkóródnál, városunkban
telepedett le. — azt hisszük már is annyira
ismert képzett orvos, hogy ajánlani felesleges.
Lakása: darabos-utca, 989. sz. a.

Miskolcz város képviselői közgyü-
lése egyhangulag elhatározta, hogy az o r -
szágos dalárs ö b e t s é g e t 1884.,
az orvosok természet vizsgálo k
n a g y g y ű l e s é t p e d i g 1886. évre felhívja,
hogy akkori evi közgyüléstük Miskolczon
tartassák.

Marha- és lövelemek esetén követendő
eljárásról. A nagyméltóságú földm., ipar- és
kereskedelmiügyi miniszteriumnak folyó évi
július 13-áról 11.452. sz. a. kelt körrendelete
nyomán, a marha- és lövelemek elveszése ese-
tében követendő eljárásra nézve ezenel köz-
hírré tétették, miszerint a marha- és lövelemek
elveszése minden esetben, az ezen levelek ki-
állítására illetékes közsegi hatóságánál, tehát
itt a városbírói hivatalnál jelentendő be, mely
utóbbi köteles az elveszés tényét a level szá-
mának, tulajdonosának és az állatfajnak közle-
sével a kapitányi hivatal utján a belügyi mi-
niszteriumhoz esetről-esetere azon czéllal be-
jelenteni, hogy az elveszés esetenek közzététele
a rendőri körözvények „m e g s e m m i s i t
é s e k r o v a t a b a v a l o f e l v e t e l a t t a l e s z k ö z -
tethessék. Az elveszett lö- vagy marha-level
helyebe másodlat állítandó ki, de ez csak azon
esetben történhetik, ha a birtokos az elveszés
tényét vagy legalább annak valószínűségét
igazolja, miert is tartozik az elveszett level
lényeges tartalmát és netán ismertető jeleit
szinte az illetékes hatósággal itt a városbíró-
sággal egyttal közölni. Az igazolásra, továbbá
a netalan igénytártozó jelentkezésére egy havi
határidő van megállapítva, mely az elveszés
napjának bejelentésétől számítottatik, s ezen
határidő elteltel előtt a másodlat semmi szín
és körülmények közt ki nem állítható. Debre-
czen, 1882. jul. 27. Debreczen város kapitányi
hivatala.

Budapesti országos vásárok. Közhírré
tétehtik, miszerint Budapest főváros területen
az országos vásárok következők sorrendben fognak
ezután megtartatni: 1. Józsefnapi vásár mártius
második vasárnapján. 2. Medárdnapi vásár
majus utolsó vasárnapján. 3. János felvételi
vásár aug. hó 8-ik vasárnapján. 4. Lipótnapi
vásár november hó első vasárnapján s mind-
egyik vásár 2 hétig fog tartani. A két külön
lővásár pedig: az első a Szt.-György napot
magában foglaló hét vasárnapját megelőző
vásárnap, hétfő és kedden; a másik október
hó első vasárnap, hétfő és kedden. Debreczen,
1882. jul. 28. Debreczen város kapitányi hi-
vatala.

Rablás Hétfőn reggelre viradóra a
d e b r e c z e n n a g y v á r a d i o r s z á g u t
menten levő csárdákat, elke dve a Bodóháza
alatti „Megállótól” sorban s bezárólág a „Da-
ruig” három jól felfegyverzett ismeretlen kira-
bolta; majd utközben egy berettyó szent márti-
oni szekerre felkereszkedvén, azonnal a b. u-

falu indóházig hajtattott s itt Nagy-Várad felé
jegyet váltván eltűnt. A b.-szt-mártoni szeke-
res vallomást tett a látottak és hallottakról,
mely körülmény világot fog vetni a gaz bűn-
tény felderítésére.

Lővészeti 1882. jul. 30-án tartott lő-
vészeti eredménye. Díjat nyertek legjobb mély
lővéssel. Jóna Samuel 1 drb. 2 ftoz tallért leg-
több körilővéssel; Fodor József 1 drb. 1 ftoz
tallért.

Végzetes ebéd. Nagy szerencsétlen-
ség történt Deesen, pénteken este. 8—11 óra
között nagy vihar vonult el a város fölött. A
világ beutott a felsőködörutczában levő Na-
láczy-fele házban, épen midőn a család vacso-
ránál ült s rácsapott az ott vendégképen idő-
ző Uye Arthur f.-ilovvai birtokosra, ki azo-
nal szörnyen halt. A körülötte levőknek a vil-
lám, mely a ház északi falát lyukasztotta át,
legkésebb sérelmet sem okozott. A szerencsét-
lenség általános részvételt kelt. A vihar
mint írják — jégével is járt a szőlőbe-
gyümölcsben nagy kárt csinált.

A természet haraggja. Gyaluból írják,
hogy csütörtökön este emberemlékezet óta
nem tapasztalt vihar volt Mintegy 10 percig
dönogyságu, több helyt tojásnyaságu jég
esett s az összes terményeket tönkretette.
Nagy fákat tövestől kitepelt s az ablakokat
beverte. Nagy pusztítást tett a madarak kö-
zött is, a fák alatt százeval fekszenek a meg-
halt madarak. A jég után felhőszakadászerű
eső következett. A kár több ezer fitra megy.
Ugyane napon Kereszténységben és Orláthon
is nagy jégvihar dühögött. Mintegy 1000 hek-
toter búzát es-tengerit tett tönkre a jég s a
szőlők is jelentősleg kárt szenvedtek. Egy
mezőről hazasiető asszony csecsemőgyermeke,
kit karján vitt, a heves záporban megfulladt.

A nevetés. Egyik angol bölcsész a
nevetésről értekezve, a következőket mondja:
A nyitászív, ha nevet, az a magánhangzót
hangoztatja, a fleumatikus az o és i-t. Az a
összekapcsolva az o-val, a bőkezűt jellemzi.
Az o összekapcsolva az u-val, megismerteti a
fősvényt és körülövedt. Olyanok, kik közül
az egyik nevetés közben az a és o hangzókat,
s másik az a és i hangzókat hallatja, rokons-
zennek egymással, és ha ket különböző
nyelvez tartoznak, jó hazafelek lehetnek. A
kövér emberek többet nevetnek, mint a sovány-
nyok. A ki soha nem nevet, azt jó elkerülni.
A magában való nevetés, a rosszakarat jele.

Műtét egy tigrisen. Az a nienszi Re-
denbach-fele állatsergelyben e napokban egy
ritka és veszélyes műtét fordult elő. Egy óriási
bengáli tigrisenek egyik körme behatolt
talpába és ez evesedni kezdett, úgy, hogy az
állat elete veszélyesre forgitt. Durieux sebész
vállalkozott rá, hogy a sebészi műtétet rajta
elvégi. Eleinte chloroformmal próbálták eika-
bitani, de ez nem sikerült, ekkor az állatorvos
által készített minta szerint igen elmés gépet
készítettek, mely által a tigris talpát meg-
fogták és a rascsozaton át kihúzták. A tigris
a műtét alatt irtózatúan felbőszült. Tíz em-
ber tartotta a kötelel, mely lába körül volt
hurkolva. A fene vad három szabad lábával
felfalvta rázza a ketreccz rácsokat és annak
falait, borzasztóan ordított és valamennyi vad
állat az általsergeletben visszhangoztatta ordi-
tásait. Mindezek daczára a műtét szerencsé-
sen sikerült, talpának egy kis részét, hogy az
állat körme behatolt s a mely evesedésben
volt, ki kellett vágni és kiegezteti. Ez a tigris
annyira felbőszítette, hogy a kelepcegepét
szettörte és a köteleket szatszakitotta. Most
azonban majdnem egészen helyre állott. Nyelve
helyettesíti a flastromokát és kevés nap múlva
tökéletesen helyre lesz állítva.

Gröfnőlygek tréfája. Andrassy Sándor
grófot, a ki nagybátyja Andrassy Manó gróf
meglátogatására Szulovára érkezett, eredeti
módon tréfált meg a gröfnőlygek. A gróf
ugyanis arról értesítvén, hogy a nyaraló kö-
zeleében a medve egy ókrót levágott, azonnal
elhatározta, hogy a medvé vadászni fog
Hajnalban ki is megy, a bokrok között meg-
látja a medvét, rea ló — és szíven találja. De
a medve csak nem mozdul. A gróf oda siet s
ekkor látja, hogy a medve ki van tömve. A
gröfnőlygek állították oda, hogy kibirbálják
a gróf bátorását, mely elő derekasan bevált.

Öngyilkos menyasszonyok. Trencsen-
ben egy fiatal leány, kinek mint a N. P. J.-nak
írják, legközelebb kellett volna oltar elé lépni
az ottani gimnázium egyik tanárával Janovsz-
kyval, pisztolylövéssel véget vetett életének.
Az öngyilkos neve Császka Anna, atyja építész
volt Trencsenben. Hogy mi vitte a végzetes
lépésre, nem tudni. — Hasonló esetről értesi-
tenek Eszékéről is, hol az ottani vasuti ven-
dégglós szép, 17 éves leány revolverrel agyon-
lőtte magát. Vig kedélyű, szép gyermek volt
s menyasszonya az alföldi vasut egyik hivatal-
nokának, ki az esetet annyira szívére vette,
hogy őrizet alá kellett venni, nehogy második
szerencsétlenség történjen. A kik az öngyilkos
leánnyal kevéssel tette előtt meg beszéltek,
nem vettek észre rajta semmi igaztottságot. A
lővés nem idezte elő azonnal halálát és a zajra
a szobába sietők még elve találtak a leányt,
de már eszméletlen állapotban. Öngyilkossága-
nak oka ismeretlen.

Milyen az Idei buza. A Szentesi Lap
írja: Az ideń országészerte oly szép és sulyos
buza termett, melyre nem emlékeznek a ke-
reskedői világban. Vittek a bansághól a buda-
pesti tőzsderre oly sulyos búzát, hogy az eddig
használt szülyméről nem lehetett megmérni és
pedig azért, mert a buza sulyosabb volt, mint
a milyent eddig valaha mértek. Erdekes dolog,
hogy kereskedőink az utóbbi években már
csak font számar vették meg a búzát, mert
egy métermáza több volt egy köbölnel; most
azonban szivesen vennék köböl számar, mert
most egy köböl buza több egy métermázsánál.

A buculevel. A történetke egy becsi

bankárcsalásban látszik. X. . . bankárt rop-
pantul megijesztette fának szolgája, ki aggo-
dalmas arcczal rohant be hozzá: „Ne ijedjen
meg nagyságod, mondja a szolga, de meg kell
vallanom, meghalok az aggodalomtól. Az ifju-
ur épen most küldött szerencsere által egy le-
velet a postára kedvesehez. Az öreg bankár
felszakítja az ajtót, s ezt kiáltja az egyik la-
kájnak: Szaladjon gyorsan a kis szerencse-
után, s hozza vissza a nála levő levelet.” Ke-
ső lesz, mormolja az ifjuur szolgálja, a kis sze-
recsen tíz percre hogy elmélt, s nagyon gyors
lábai vannak. Különben tudom mi van a le-
vélben, bucsulevél! „Annál jobb.”
„Dehogy jobb, láttam, mikor az ifju ur a le-
vel elküldése után visszavonult szobájába, hét
golyót tett revolvereb. Attól tartok, hogy ké-
sőn érkezünk, mikor idejöttem épen imádságát
végezze.” Az öreg bankár rohant afolyosón hozzá-
csatlakozott még az ifju ur anyja, egy nagy-
bátya, egy sógorón és három unokakub. Az
ifju urat halványon találták a kanapén, mint-
ha a let és nemlét kérdése fölött töprengett
volna. „Kiam!” kiáltott az anya „Mi bajod?”
kérdézi az atya. A három unokahug elájul,
a sógorasszony pedig csak a kíváncsiság tartja
a lábán. Ekkor berohan a lakaj halaványan,
lelkendezve; egy levelet hozott. A könnyelmű
kötelességeről megfeledkezett már az uton be-
tért egy kis szívèresítőre, megkésétt. Az atya
reszkető kezzel bontotta föl a levelet s olvas-
ta el tartalmát, a mint következők: „Kedves
Augustám! Atyámnak még csak egy kis jele-
netét kell gyorsan eljársanom, de két óra
mulva bizonyosan nálad leszek, a pénzben rem-
melhetőleg nem lesz hiány. Adieu Edwin.”

Közgazdaság.

A budapesti terménycsarnok távsürgőnye.

Budapest, július 31.
Az uralkodó jó vételek mellett s mint-
hogy a vásárlásban a kivitel is részt vett, ma
buzába a kínálat elégtelen volt. Szilárd irányzat
mellett 15.000 mm. adatott el s 10 krral magá-
sabb árakat fizettek.

Legmagasabb ár volt 80 k. tiszavideki uj
buzáért 10.70. fr., legkisebb ár pedig 78 k.
északmagyarországi tuzáért 9.40 frt.
Hivatalosan jegyeztetett:
S z o k m á n c h b u z a t a v a s z r a 9.78—
9.82.
S z o k v á n y b u z a ő s z r e 9.50—
9.55.
B á n s á g i t e n g e r i j u l i u s - a u g u s t u s r a
7.65—7.70
B á n s á g i t e n g e r i 1883. másus—ju-
n i u s r a 5.85—5.87.
S z o k v á n y z a b t a v a s z r a 6.34—
6.36.
S z o k v á n y z a b ő s z r e 6.15—6.17.
K á p o s z t a r e p c z e a g u s z t . - s z e p t .
14³/₈—14³/₈.

Vasuti személyvonatok menetrende.

Indula	
Budapestre, Csegeleire Nagyváradra:	
délelőtt 11 óra 57 perczkor.	
este 9 „	
Nyíregyházára, Miskolcra,	
reggel 7 óra 57 „	
d. u. 3 „ 39 perczkor.	
Szatmárra, Királyháza:	
reggel 4 óra 15 perczkor	
délután 8 „ 49 „	
Erkezes	
Budapestre, Nagyváradról	
reggel 3 óra 45 perczkor.	
d. u. 8 „ 19 „	
Miskolcra, Nyíregyházáról:	
d. u. 11 „ 42 perczkor.	
este 8 „ 07 perczkor.	
Szatmárról, Királyházaáról:	
délben 11 óra 27 perczkor	
este 8 „ 30 „	

UTOLSÓ HÉT.

SIDOLI lovarda.

Holnap SZERDÁN augusztus hó 2-án
utolsó előtti előadás.
Hamupipőke
Renz után. — Előadva 90 gyermekkel, Jele-
netezve SIDOLI igazgató által.

Bucsuész! E városból távozsom al-
kalmával kedves kötelességemnek tartom Deb-
reczen városát a közönségének úgy magam,
mint társasagom minden tagja nevében a szí-
ves részvételt és elismerő pártfogásért legha-
lásabb köszönetemet nyilvánítani. Egyttal a
n. e. hatóságának és a helybeli sajtónak is mely
hálamat fejezem ki szives előkezségükért,
mellyel irányunkban viseltetni kegyeskedtek.
Midőn meg ezen bucsuloadást kegyes pártfo-
gásukba ajánlanam, nagybecsű jóakaratkba és
szives emlékeztetükbe ajánlom magamat, és azon
reménnyel távozsom, hogy ha — mint remé-
lem — pár év lefolyása alatt a sors újra ide
vezérel — újra érdemessé leendek a most el-
vezett kegyes pártfogásra.

Tisztelettel
SIDOLI TIVADAR, igazgató.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

